

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์
ศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยที่ ๗ - ๙/๒๕๕๖

เรื่องพิจารณาที่ ๔๒/๒๕๕๕

เรื่องพิจารณาที่ ๔๖/๒๕๕๕

เรื่องพิจารณาที่ ๖๓/๒๕๕๕

วันที่ ๑๓ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๕๕๖

ระหว่าง { นายทะเบียนพรรคการเมือง ผู้ร้อง
พรรคพลังแผ่นดินไทย (พรรคอาสาสมัคร) ผู้ถูกร้อง

เรื่อง นายทะเบียนพรรคการเมืองขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคพลังแผ่นดินไทย (พรรคอาสาสมัคร)

นายทะเบียนพรรคการเมือง ผู้ร้อง ยื่นคำร้องรวมสามคำร้องเพื่อขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคพลังแผ่นดินไทย (พรรคอาสาสมัคร) ผู้ถูกร้อง ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๙๓ ประกอบมาตรา ๔๒ วรรคสอง และมาตรา ๘๒ และขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้ผู้ซึ่งเคยดำรงตำแหน่งกรรมการบริหารของพรรคผู้ถูกร้องที่ถูกยุบไป จะจัดแจ้งการจัดตั้งพรรคการเมืองขึ้นใหม่หรือเป็นกรรมการบริหารพรรคการเมือง หรือมีส่วนร่วมในการจัดแจ้งการจัดตั้งพรรคการเมืองขึ้นใหม่อีกไม่ได้ภายในกำหนดห้าปีนับแต่วันที่พรรคผู้ถูกร้องถูกยุบไป ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๙๗ และมีคำสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของหัวหน้าพรรคและกรรมการบริหารพรรคผู้ถูกร้องในขณะกระทำความผิด มีกำหนดเวลาห้าปีนับแต่วันที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้ยุบพรรคผู้ถูกร้อง ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๙๘

ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบ สรุปได้ดังนี้

ผู้ร้องได้มีประกาศรับจดทะเบียนการจัดตั้งพรรคผู้ถูกร้อง (พรรคพลังแผ่นดินไทย) เป็นพรรคการเมือง ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ เมื่อวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๔๙ ต่อมาพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๘ ตุลาคม ๒๕๕๐ โดยมาตรา ๑๓๕ ให้พรรคการเมืองตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ เป็นพรรคการเมืองตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐

วันที่ ๒๐ พฤษภาคม ๒๕๕๒ ผู้ร้องมีประกาศ เรื่อง ตอบรับการเปลี่ยนแปลงชื่อพรรค ภาพเครื่องหมายพรรค ชื่อนโยบายพรรค ข้อบังคับพรรค และคณะกรรมการบริหารพรรคพลังแผ่นดินไทย กรณีผู้ถูกร้องขอเปลี่ยนชื่อพรรคจาก “พรรคพลังแผ่นดินไทย” เป็น “พรรคอาสาสมัคร”

วันที่ ๒๕ พฤษภาคม ๒๕๕๓ ผู้ร้องมีประกาศ เรื่อง ตอบรับการเปลี่ยนแปลงข้อบังคับพรรค และกรรมการบริหารพรรคอาสาสมัคร จำนวน ๑๐ คน ประกอบด้วย นายมนตรี เศรษฐบุตร หัวหน้าพรรค นายวัลลภ รีย์ฐมพันธ์ รองหัวหน้าพรรค นายภาสกร กิตติสิน เลขาธิการพรรค นายพยอม ระวังพันธ์ รองเลขาธิการพรรค นายนิติวัฒน์ มะโนรัตน์ เทรย์ญญิกพรรค นายฉันทพงศ์ วงศ์แก่นสาร นายทะเบียนสมาชิกพรรค นายวสพล เนาวนิรุทธ์ โฆษกพรรค นายสุทธิพันธ์ วรรณศุภ กรรมการบริหารพรรค นายสุปัญญา จุฬรักษา กรรมการบริหารพรรค และนายกฤษกร สิริแสงจันทร์ กรรมการบริหารพรรค

วันที่ ๑๔ ตุลาคม ๒๕๕๔ ผู้ร้องมีประกาศ เรื่อง ตอบรับการเปลี่ยนแปลงคณะกรรมการบริหารพรรคอาสาสมัคร เนื่องจากนายมนตรี เศรษฐบุตร ลาออกจากตำแหน่งหัวหน้าพรรค ทำให้คณะกรรมการบริหารพรรคพ้นจากตำแหน่งทั้งคณะ ทั้งนี้ ให้คณะกรรมการบริหารพรรคที่พ้นจากตำแหน่งปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนถึงวันที่ได้รับแจ้งการตอบรับการเปลี่ยนแปลงคณะกรรมการบริหารพรรคชุดใหม่จากผู้ร้อง ตามข้อบังคับพรรคอาสาสมัคร พ.ศ. ๒๕๕๒ ข้อ ๑๑ วรรคหนึ่ง (๓) และวรรคสี่

วันที่ ๒๒ สิงหาคม ๒๕๕๕ ผู้ร้องมีประกาศ เรื่อง ตอบรับการเปลี่ยนแปลงชื่อ ชื่อย่อ ภาพเครื่องหมาย ที่ตั้ง และข้อบังคับพรรคอาสาสมัคร กรณีผู้ถูกร้องขอเปลี่ยนชื่อพรรคจาก “พรรคอาสาสมัคร” เป็น “พรรคพลังแผ่นดินไทย”

คำร้องที่หนึ่ง (เรื่องพิจารณาที่ ๔๒/๒๕๕๕)

ผู้ถูกร้องได้รับการจัดสรรเงินสนับสนุนตามโครงการและแผนงานจากกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมือง ในรอบปี พ.ศ. ๒๕๕๔ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๘๑ จำนวน ๑๐ โครงการ วงเงินจำนวน ๖๕๑,๙๖๐ บาท โดยกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมือง ได้เบิกจ่ายให้ผู้ถูกร้องไปทั้งหมดแล้ว ต่อมาเมื่อวันที่ ๒๔ มกราคม ๒๕๕๕ สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งได้มีหนังสือแจ้งให้ผู้ถูกร้องซึ่งได้รับเงินสนับสนุนจากกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมือง ในรอบปี พ.ศ. ๒๕๕๔ จัดทำรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพรรคผู้ถูกร้อง ในรอบปี พ.ศ. ๒๕๕๔ ให้ถูกต้องตามความเป็นจริง และยื่นต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งภายในวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๕๕ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๘๒ แต่ปรากฏว่า ผู้ถูกร้องไม่ได้รับหนังสือแจ้ง เนื่องจากไปรษณีย์ได้ส่งเอกสารกลับคืนมายังสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งระบุข้อความหน้าของเอกสารว่า “ไม่มีผู้รับตามเจ้าหน้าที่” สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งจึงได้มีหนังสือแจ้งอีกครั้งให้ผู้ถูกร้องจัดทำรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพรรคผู้ถูกร้องในรอบปี พ.ศ. ๒๕๕๔ ซึ่งผู้ถูกร้องได้รับหนังสือแล้ว แต่เมื่อครบกำหนดระยะเวลา ปรากฏว่าผู้ถูกร้องไม่ได้ชี้แจงหรือจัดทำรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพรรคผู้ถูกร้องในรอบปี พ.ศ. ๒๕๕๔ ให้ถูกต้องตามความเป็นจริง

ผู้ร้องมีหนังสือ ฉบับลงวันที่ ๑๘ เมษายน ๒๕๕๕ ให้ผู้ถูกร้องจัดทำแบบรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนพร้อมหลักฐานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนยื่นต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งภายในวันที่ ๒๒ มิถุนายน ๒๕๕๕ โดยแจ้งทางไปรษณีย์ตอบรับไปที่ทำการชั่วคราวของพรรคผู้ถูกร้อง และผู้ร้อง ให้เจ้าหน้าที่ของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งไปส่งหนังสือแจ้งให้ผู้ถูกร้องทราบ โดยได้ประสานทางโทรศัพท์กับนายนิติวัฒน์ มะโนรัตน์ เภรฎุฎิกของพรรคผู้ถูกร้อง ซึ่งนายนิติวัฒน์ มะโนรัตน์ ยืนยันว่าจะรอพบเจ้าหน้าที่ด้วยตนเอง แต่เมื่อเจ้าหน้าที่เดินทางไปถึงกลับไม่พบนายนิติวัฒน์ มะโนรัตน์ ตามที่นัดหมาย นางสาวสุทธานิศา สุขชัย เจ้าหน้าที่ธุรการของพรรคผู้ถูกร้องซึ่งอยู่ในเหตุการณ์ได้โทรศัพท์สอบถามนายนิติวัฒน์ มะโนรัตน์ และได้รับแจ้งว่า นายนิติวัฒน์ มะโนรัตน์ ไม่สามารถเข้ามาที่ทำการพรรคได้ เนื่องจากติดประชุมด่วนและให้เจ้าหน้าที่มอบหนังสือของผู้ร้องไว้กับนางสาวสุทธานิศา สุขชัย แต่เมื่อครบกำหนดระยะเวลา ผู้ร้องไม่ได้รับรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพรรคผู้ถูกร้องในรอบปี พ.ศ. ๒๕๕๔

ผู้ร้องพิจารณาแล้วเห็นว่า ผู้ถูกร้องไม่ได้จัดส่งรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพรรคผู้ถูกร้องในรอบปี พ.ศ. ๒๕๕๔ พร้อมหลักฐานการใช้จ่ายเงินภายในระยะเวลาที่กำหนดเป็นการไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๘๒ ประกอบมาตรา ๔๒ วรรคสอง อันเป็นเหตุยุบพรรคการเมืองตามมาตรา ๙๓

คณะกรรมการการเลือกตั้งมีมติในการประชุมครั้งที่ ๘๒/๒๕๕๕ เมื่อวันที่ ๒๕ กรกฎาคม ๒๕๕๕ เห็นชอบให้ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญ เพื่อดำเนินการให้มีการยุบพรรคผู้ถูกร้องตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๙๓ ประกอบมาตรา ๘๒ และขอให้มีคำสั่งให้ผู้ซึ่งเคยดำรงตำแหน่งกรรมการบริหารของพรรคผู้ถูกร้องในขณะกระทำความผิด จำนวน ๙ คน ตามประกาศนายทะเบียนพรรคการเมือง เรื่อง ตอบรับการเปลี่ยนแปลงคณะกรรมการบริหารพรรคอาสาสมัครภูมิ ฉบับลงวันที่ ๑๔ ตุลาคม ๒๕๕๔ จะจัดแจ้งการจัดตั้งพรรคการเมืองขึ้นใหม่หรือเป็นกรรมการบริหารพรรคการเมือง หรือมีส่วนร่วมในการจัดแจ้งการจัดตั้งพรรคการเมืองขึ้นใหม่อีกไม่ได้ภายในกำหนดห้าปีนับแต่วันที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้ยุบพรรคผู้ถูกร้องตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๙๗ อีกทั้งปรากฏหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าหัวหน้าพรรคและกรรมการบริหารพรรคผู้ถูกร้องมีส่วนร่วม รู้เห็น หรือปล่อยปละละเลย หรือทราบถึงการกระทำดังกล่าวแล้วมิได้ยับยั้ง หรือแก้ไขการกระทำดังกล่าว จึงขอให้มีคำสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของหัวหน้าพรรคและกรรมการบริหารพรรคผู้ถูกร้องในขณะกระทำความผิด จำนวน ๙ คน ตามประกาศนายทะเบียนพรรคการเมือง เรื่อง ตอบรับการเปลี่ยนแปลงคณะกรรมการบริหารพรรคอาสาสมัครภูมิ ฉบับลงวันที่ ๑๔ ตุลาคม ๒๕๕๔ มีกำหนดเวลาห้าปีนับแต่วันที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้ยุบพรรคผู้ถูกร้องตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๙๘

คำร้องที่สอง (เรื่องพิจารณาที่ ๔๖/๒๕๕๕)

ผู้ร้องมีหนังสือ ฉบับลงวันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๕ แจ้งให้ผู้ถูกร้องจัดทำรายงานการดำเนินกิจการของพรรคผู้ถูกร้องในรอบปี พ.ศ. ๒๕๕๔ ให้ถูกต้องตามความเป็นจริง และแจ้งให้ผู้ร้องทราบภายในเดือนมีนาคมของทุกปีตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๔๒ ผู้ถูกร้องได้รับหนังสือเมื่อวันที่ ๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๕ แต่เมื่อครบกำหนดระยะเวลาในวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๕๕ แล้ว ปรากฏว่าผู้ร้องไม่ได้รับรายงานการดำเนินกิจการของพรรคผู้ถูกร้อง

ผู้ร้องจึงอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๔๒ วรรคสอง มีหนังสือแจ้งให้ผู้ถูกร้องจัดทำรายงานการดำเนินกิจการของพรรคผู้ถูกร้องอีกครั้งหนึ่ง และให้ยื่นภายในวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๕ ซึ่งผู้ถูกร้องได้รับหนังสือเมื่อวันที่ ๑๙ พฤษภาคม ๒๕๕๕ และเมื่อครบกำหนดระยะเวลา ผู้ร้องไม่ได้รับรายงานการดำเนินกิจการของพรรคผู้ถูกร้องในรอบปี พ.ศ. ๒๕๕๔

ผู้ร้องพิจารณาแล้วเห็นว่า ผู้ถูกร้องไม่ได้จัดส่งรายงานการดำเนินกิจการของพรรคผู้ถูกร้องในรอบปี พ.ศ. ๒๕๕๔ ภายในระยะเวลาที่กำหนด เป็นการไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๔๒ วรรคสอง อันเป็นเหตุยุบพรรคการเมือง ตามมาตรา ๙๓

คณะกรรมการการเลือกตั้งมีมติในการประชุมครั้งที่ ๙๙/๒๕๕๕ เมื่อวันที่ ๖ กันยายน ๒๕๕๕ เห็นชอบให้ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญ เพื่อขอให้มีคำสั่งยุบพรรคผู้ถูกร้องตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๙๓ ประกอบมาตรา ๔๒ วรรคสอง และขอให้มีคำสั่งให้ผู้ซึ่งเคยดำรงตำแหน่งกรรมการบริหารของพรรคผู้ถูกร้องในขณะกระทำความผิด จำนวน ๙ คน ตามประกาศนายทะเบียนพรรคการเมือง เรื่อง ตอรับการเปลี่ยนแปลงคณะกรรมการบริหารพรรคอาสาสมัครภูมิ ฉบับลงวันที่ ๑๔ ตุลาคม ๒๕๕๔ จะจัดแจ้งการจัดตั้งพรรคการเมืองขึ้นใหม่ หรือเป็นกรรมการบริหารพรรคการเมือง หรือมีส่วนร่วมในการจัดแจ้งการจัดตั้งพรรคการเมืองขึ้นใหม่อีกไม่ได้ ภายในกำหนดห้าปีนับแต่วันที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้ยุบพรรคผู้ถูกร้อง ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๙๗

คำร้องที่สาม (เรื่องพิจารณาที่ ๖๓/๒๕๕๕)

ผู้ถูกร้องได้รับการจัดสรรเงินสนับสนุนตามโครงการและแผนงานจากกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองในรอบปี พ.ศ. ๒๕๕๓ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๘๑ จำนวน ๖ แผนงาน ๖ โครงการ วงเงินจำนวน ๓๔๐,๖๔๐ บาท โดยกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองได้เบิกจ่ายให้ผู้ถูกร้องไปแล้ว จำนวน ๓๒๓,๘๗๐ บาท ผู้ถูกร้องได้รายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพรรคผู้ถูกร้องในรอบปี พ.ศ. ๒๕๕๓ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๘๒ โดยผู้ถูกร้องดำเนินการจำนวน ๕ โครงการ เป็นเงินจำนวน ๓๑๘,๕๖๐ บาท และส่งคืนเงินเหลือจ่ายพร้อมดอกผล จำนวน ๕,๓๕๓.๖๗ บาท เมื่อวันที่ ๒๘ มีนาคม ๒๕๕๔

สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งได้ตรวจสอบแล้วพบว่า การรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพรรคผู้ถูกร้องไม่ถูกต้อง จึงได้ประสานทางโทรศัพท์กับนายภาสกร กิตติสิน เลขาธิการพรรคผู้ถูกร้องเพื่อขอเอกสารและหลักฐานประกอบการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพรรคผู้ถูกร้องในรอบปี พ.ศ. ๒๕๕๓ ผู้ถูกร้องได้มีหนังสือลงวันที่ ๒ เมษายน ๒๕๕๕ ซึ่งแจ้งว่า กรณีผู้ถูกร้องไม่มีใบเสร็จรับเงินค่าเช่าสำนักงานใหญ่ในเดือนตุลาคมถึงเดือนธันวาคม ๒๕๕๓ นั้น เนื่องจากในช่วงเวลาดังกล่าวได้มีการปรับปรุงอาคารที่ตั้งที่ทำการพรรค จึงไม่มีการเรียกเก็บเงินค่าเช่าจากผู้ให้เช่าและผู้ถูกร้องได้คืนเงินในส่วนนี้ให้แก่กองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองแล้ว ส่วนกรณีที่ผู้ถูกร้องไม่ได้จัดส่งใบสำคัญรับเงินค่าจ้างบุคลากรตำแหน่งเจ้าหน้าที่การเงินการบัญชีของนางวราภรณ์ โพธินาม ตั้งแต่เดือนมกราคมถึงเดือนธันวาคม ๒๕๕๓ นั้น ผู้ถูกร้องจะดำเนินการจัดส่งเอกสารเพิ่มเติมภายหลัง

ต่อมาผู้ร้องได้มีหนังสือ ฉบับลงวันที่ ๑๘ กรกฎาคม ๒๕๕๕ แจ้งให้ผู้ถูกร้องจัดส่งเอกสารหลักฐานประกอบการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพรรคผู้ถูกร้องเพิ่มเติม และ/หรือคืนเงิน ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับหนังสือ ผู้ถูกร้องได้รับหนังสือดังกล่าวเมื่อวันที่ ๒๐ กรกฎาคม ๒๕๕๕ แต่เมื่อครบระยะเวลาที่กำหนด ไม่ปรากฏว่ามีการจัดส่งเอกสารหลักฐานเพิ่มเติม และ/หรือคืนเงินให้แก่ผู้ร้องแต่อย่างใด ผู้ร้องจึงมีหนังสือฉบับลงวันที่ ๘ ตุลาคม ๒๕๕๕ แจ้งให้ผู้ถูกร้องจัดส่งเอกสารเพิ่มเติม และ/หรือส่งคืนเงินภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับหนังสือ แต่ผู้ร้องไม่สามารถส่งหนังสือให้ผู้ถูกร้องได้ เนื่องจากเอกสารใบตอบรับที่ส่งคืนผู้ฝากระบุว่า “ย้าย ไม่ทราบที่อยู่ใหม่” เจ้าหน้าที่ของผู้ร้องได้ติดต่อประสานทางโทรศัพท์กับผู้ถูกร้องหลายครั้ง แต่ไม่สามารถติดต่อได้

ผู้ร้องพิจารณาแล้วเห็นว่า ผู้ถูกร้องไม่จัดส่งรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพรรคผู้ถูกร้องในรอบปี พ.ศ. ๒๕๕๓ พร้อมหลักฐานการใช้จ่ายเงินให้ถูกต้องตามความเป็นจริงภายในระยะเวลาที่กำหนด เป็นการไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๘๒ ประกอบมาตรา ๘๒ วรรคสอง อันเป็นเหตุยุบพรรคการเมืองตามมาตรา ๘๓

คณะกรรมการการเลือกตั้งมีมติในการประชุมครั้งที่ ๑๓๔/๒๕๕๕ เมื่อวันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๕๕ เห็นชอบให้ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญ เพื่อดำเนินการให้มีการยุบพรรคผู้ถูกร้องตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๘๓ ประกอบมาตรา ๘๒ และขอให้มีคำสั่งให้ผู้ซึ่งเคยดำรงตำแหน่งกรรมการบริหารของพรรคผู้ถูกร้องในขณะกระทำความผิด

จำนวน ๑๐ คน ตามประกาศนายทะเบียนพรรคการเมือง เรื่อง ตอรับการเปลี่ยนแปลงข้อบังคับพรรค และกรรมการบริหารพรรคอาสาสมัครผู้มี ฉบับลงวันที่ ๒๕ พฤษภาคม ๒๕๕๓ จะจัดแจ้งการจัดตั้ง พรรคการเมืองขึ้นใหม่หรือเป็นกรรมการบริหารพรรคการเมือง หรือมีส่วนร่วมในการจัดแจ้งการจัดตั้ง พรรคการเมืองขึ้นใหม่อีกไม่ได้ภายในกำหนดห้าปีนับแต่วันที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้ยุบพรรคผู้ถูกร้อง ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๙๗ อีกทั้งปรากฏหลักฐาน อันควรเชื่อได้ว่าหัวหน้าพรรคและกรรมการบริหารพรรคผู้ถูกร้องมีส่วนร่วม รู้เห็น หรือปล่อยปละละเลย หรือทราบถึงการกระทำดังกล่าวแล้วมิได้ยับยั้ง หรือแก้ไขการกระทำดังกล่าว จึงขอให้มีคำสั่งเพิกถอน สิทธิเลือกตั้งของหัวหน้าพรรคและกรรมการบริหารพรรคผู้ถูกร้องในขณะกระทำความผิด จำนวน ๑๐ คน ตามประกาศนายทะเบียนพรรคการเมือง เรื่อง ตอรับการเปลี่ยนแปลงข้อบังคับพรรคและกรรมการ บริหารพรรคอาสาสมัครผู้มี ฉบับลงวันที่ ๒๕ พฤษภาคม ๒๕๕๓ มีกำหนดเวลาห้าปีนับแต่วันที่ศาลรัฐธรรมนูญ มีคำสั่งให้ยุบพรรคผู้ถูกร้อง ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๙๘

ประเด็นที่ศาลรัฐธรรมนูญต้องพิจารณาเบื้องต้นมีว่า ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจรับคำร้องนี้ไว้วินิจฉัย ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๙๓ หรือไม่

พิจารณาแล้วเห็นว่า พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๔๒ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “ให้หัวหน้าพรรคการเมืองจัดทำรายงานการดำเนินกิจการของพรรคการเมือง ในรอบปีปฏิทินที่ผ่านมาให้ถูกต้องตามความเป็นจริงตามวิธีการที่นายทะเบียนกำหนด และแจ้งให้ นายทะเบียนทราบภายในเดือนมีนาคมของทุกปี เพื่อประกาศให้สาธารณชนทราบ เว้นแต่พรรคการเมือง ที่จัดตั้งขึ้นยังไม่ถึงเก้าสิบวันนับจนถึงวันสิ้นปีปฏิทิน” และวรรคสอง บัญญัติว่า “เมื่อครบระยะเวลา การรายงานตามวรรคหนึ่งแล้ว หากพรรคการเมืองใดยังไม่ได้รายงานให้นายทะเบียนมีอำนาจสั่งให้ หัวหน้าพรรคการเมืองรายงานภายในระยะเวลาที่กำหนด ถ้าพ้นกำหนดระยะเวลาแล้วยังมิได้รายงาน โดยไม่มีเหตุผลอันสมควร ให้นายทะเบียนโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการเลือกตั้งดำเนินการ เพื่อให้มีการยุบพรรคการเมืองนั้น” มาตรา ๘๒ บัญญัติว่า “พรรคการเมืองที่ได้รับเงินสนับสนุน ต้องใช้จ่ายเงินสนับสนุนให้เป็นไปตามที่บัญญัติไว้ในส่วนนี้ และส่วนที่ ๕ การใช้จ่ายของพรรคการเมือง และจะต้องจัดทำรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพรรคการเมืองในรอบปีปฏิทินให้ถูกต้องตามความเป็นจริง

และยื่นต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งภายในเดือนมีนาคมของปีถัดไป และให้นำความในมาตรา ๔๒ วรรคสอง มาใช้บังคับโดยอนุโลม” และมาตรา ๙๓ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “ในกรณีที่พรรคการเมืองใดมีเหตุต้องเลิก ตามข้อบังคับพรรคการเมืองแต่พรรคการเมืองนั้นยังมีสมาชิกเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรอยู่ หรือในกรณีที่พรรคการเมืองใดไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรา ๔๒ วรรคสอง หรือมาตรา ๘๒ ให้ยุบพรรคการเมืองนั้น” และวรรคสอง บัญญัติว่า “เมื่อปรากฏต่อนายทะเบียนว่าพรรคการเมืองใดมีเหตุ ตามวรรคหนึ่ง ให้นายทะเบียนโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการการเลือกตั้งยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญ ภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ความปรากฏต่อนายทะเบียน เมื่อศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้วเห็นว่ามีเหตุดังกล่าว เกิดขึ้นกับพรรคการเมืองตามคำร้องของนายทะเบียน ให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งให้ยุบพรรคการเมืองนั้น” ดังนั้น เมื่อผู้ร้องโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการการเลือกตั้งเห็นว่า ผู้ถูกร้องไม่ดำเนินการให้เป็นไป ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๔๒ วรรคสอง และมาตรา ๘๒ เป็นเหตุให้ยุบพรรคผู้ถูกร้องตามมาตรา ๙๓ วรรคหนึ่ง และมีมติให้ผู้ร้องยื่นคำร้อง ต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อดำเนินการให้มีการยุบพรรคผู้ถูกร้อง โดยผู้ร้องได้ยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญ ภายในระยะเวลาสิบห้าวันนับแต่วันที่ความปรากฏต่อผู้ร้องตามนัยมาตรา ๙๓ วรรคสอง แล้ว กรณีจึงเป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๙๓ ประกอบข้อกำหนดศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาและการทำคำวินิจฉัย พ.ศ. ๒๕๕๐ ข้อ ๑๗ (๒๐) ศาลรัฐธรรมนูญจึงรับคำร้องทั้งสามคำร้องไว้พิจารณาวินิจฉัย

ผู้ถูกร้องได้ยื่นคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาในคำร้องที่หนึ่งและคำร้องที่สอง ฉบับลงวันที่ ๒๒ พฤศจิกายน ๒๕๕๕ สรุปได้ว่า ไม่เคยได้รับหนังสือแจ้งจากผู้ร้องและไม่เคยทราบว่ามีเจ้าหน้าที่ของผู้ร้อง มายั้งที่ทำการพรรคผู้ถูกร้องเพื่อให้จัดทำรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพรรคผู้ถูกร้องในรอบปี พ.ศ. ๒๕๕๔ และรายงานการดำเนินกิจการของพรรคผู้ถูกร้องในรอบปี พ.ศ. ๒๕๕๔ ประกอบกับเดือนมิถุนายน ๒๕๕๕ ผู้ถูกร้องอยู่ระหว่างประชุมใหญ่เพื่อเปลี่ยนแปลงหัวหน้าพรรคและกรรมการบริหารพรรค ซึ่งผู้ร้องได้จัดส่ง เจ้าหน้าที่เข้าร่วมประชุมใหญ่ของพรรคด้วย แต่ผู้ร้องกลับยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อขอให้มีการสั่ง ยุบพรรคผู้ถูกร้อง โดยไม่เปิดโอกาสให้ผู้ถูกร้องชี้แจงเหตุขัดข้อง หากผู้ถูกร้องได้รับหนังสือแจ้งดังกล่าว ก็จะต้องดำเนินการจัดทำรายงานอย่างแน่นอน เพราะได้จัดทำรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพรรคผู้ถูกร้อง และรายงานการดำเนินกิจการของพรรคผู้ถูกร้องในรอบปี

ในระหว่างการศึกษากรณีในคำร้องที่หนึ่งและคำร้องที่สอง ผู้ถูกร้องยื่นคำร้องขอไต่สวน ฉบับลงวันที่ ๑๒ ธันวาคม ๒๕๕๕ เพื่อขออนุญาตนำหลักฐานมาชี้แจง ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้ว มีคำสั่งไม่อนุญาต แต่เปิดโอกาสให้ผู้ถูกร้องยื่นคำแถลงการณ์ปิดคดีเป็นหนังสือภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับหนังสือ ซึ่งผู้ถูกร้องได้ยื่นคำแถลงการณ์ปิดคดี ฉบับลงวันที่ ๒๘ พฤษภาคม ๒๕๕๖ สรุปได้ว่าไม่เคยได้รับหนังสือแจ้งให้จัดทำรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพรรคผู้ถูกร้องในรอบปี พ.ศ. ๒๕๕๔ และรายงานการดำเนินกิจการของพรรคผู้ถูกร้องในรอบปี พ.ศ. ๒๕๕๔ ส่วนคำร้องที่สาม ผู้ถูกร้องยื่นคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา ฉบับลงวันที่ ๒๘ พฤษภาคม ๒๕๕๖ แม้ว่าพ้นระยะเวลาที่ศาลรัฐธรรมนูญกำหนด แต่เพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรม ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้ถือเป็นคำแถลงการณ์ปิดคดีและรวบรวมไว้ในสำนวน โดยสรุปได้ว่า ผู้ถูกร้องได้จัดส่งรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพรรคผู้ถูกร้องในรอบปี พ.ศ. ๒๕๕๓ พร้อมเอกสารและหลักฐานประกอบการใช้จ่ายเงินให้ผู้ร้องครบถ้วนแล้ว ส่วนเอกสารและหลักฐานใดที่ไม่ได้จัดส่งเป็นเพราะเอกสารและหลักฐานนั้นได้สูญหายระหว่างการซ่อมแซม ที่ทำการพรรค หรือระหว่างการขนย้ายเอกสารไปยังที่ทำการพรรคผู้ถูกร้องแห่งใหม่

ผู้ร้องได้ยื่นคำร้องขอชี้แจงเพิ่มเติมในคำร้องที่หนึ่งและคำร้องที่สอง ฉบับลงวันที่ ๑๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๖ และคำแถลงการณ์ปิดคดีทั้งสามคำร้อง ฉบับลงวันที่ ๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๖ โดยได้ยื่นในวันเดียวกัน สรุปได้ว่า การที่ผู้ร้องโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการการเลือกตั้งได้ยื่นคำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคผู้ถูกร้องตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ ผู้ร้องได้ดำเนินการด้วยความยุติธรรมและรอบคอบ โดยก่อนจะมีการยื่นคำร้องดังกล่าว ผู้ร้องได้มีหนังสือแจ้งให้ผู้ถูกร้องทราบเพื่อให้ดำเนินการจัดทำรายงานการดำเนินกิจการของพรรคผู้ถูกร้องในรอบปี พ.ศ. ๒๕๕๔ และรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพรรคผู้ถูกร้องในรอบปี พ.ศ. ๒๕๕๔ ภายในเดือนมีนาคม พ.ศ. ๒๕๕๕ ซึ่งผู้ถูกร้องมีหน้าที่ที่จะต้องปฏิบัติตามที่กฎหมายกำหนดอย่างเคร่งครัด ส่วนกรณีการส่งหนังสือแจ้งแก่ผู้ถูกร้อง ผู้ร้องได้ดำเนินการจัดส่งหนังสือแจ้งให้แก่ผู้ถูกร้องทั้งทางไปรษณีย์ตอบรับ และมอบหมายให้เจ้าหน้าที่ของผู้ร้องเดินทางไปส่งหนังสือแจ้ง ณ ที่ทำการพรรคด้วยตนเอง ทั้งที่ไม่มีข้อกฎหมายใดกำหนดให้เป็นหน้าที่ ไม่ว่าจะโดยตรงหรือโดยอ้อม การที่ผู้ร้องดำเนินการแจ้งก็เพื่ออำนวยความสะดวกและป้องกันไม่ให้ผู้ถูกร้องกระทำผิดกฎหมาย เมื่อผู้ถูกร้องได้รับเงินสนับสนุนของพรรคผู้ถูกร้องในรอบปี พ.ศ. ๒๕๕๔ แล้ว ก็มีหน้าที่ต้องจัดทำรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพรรคผู้ถูกร้องในรอบปี พ.ศ. ๒๕๕๔ ตามมาตรา ๘๒

และรายงานการดำเนินกิจการของพรรคผู้ถูกร้องในรอบปี พ.ศ. ๒๕๕๔ ตามมาตรา ๔๒ ให้ถูกต้องตามความเป็นจริงโดยเคร่งครัด

ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้วเห็นว่า คดีมีพยานหลักฐานเพียงพอที่จะพิจารณาวินิจฉัยได้ จึงงดทำการไต่สวน ตามข้อกำหนดศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาและการทำคำวินิจฉัย พ.ศ. ๒๕๕๐ ข้อ ๓๒ วรรคหนึ่ง และมีคำสั่งให้รวมการพิจารณาทั้งสามคำร้องเข้าด้วยกัน พร้อมทั้งกำหนดประเด็นที่ต้องพิจารณาวินิจฉัย รวม ๒ ประเด็น ดังนี้

ประเด็นที่หนึ่ง มีเหตุยุบพรรคผู้ถูกร้อง ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๙๓ เนื่องจากไม่ดำเนินการตามมาตรา ๔๒ วรรคสอง และมาตรา ๘๒ หรือไม่

ประเด็นที่สอง ผู้ซึ่งเคยดำรงตำแหน่งกรรมการบริหารของพรรคผู้ถูกร้อง จะจัดแจ้งการจัดตั้งพรรคการเมืองขึ้นใหม่หรือเป็นกรรมการบริหารพรรคการเมือง หรือมีส่วนร่วมในการจัดแจ้งการจัดตั้งพรรคการเมืองขึ้นใหม่อีกไม่ได้ภายในกำหนดห้าปีนับแต่วันที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้ยุบพรรคผู้ถูกร้อง ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๙๗ ได้หรือไม่ และหัวหน้าพรรคหรือกรรมการบริหารพรรคผู้ถูกร้องที่มีส่วนร่วม รู้เห็น หรือปล่อยปละละเลย หรือทราบถึงการกระทำได้แล้วมิได้ยับยั้ง หรือแก้ไขการกระทำได้แล้ว จะต้องถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้ง มีกำหนดเวลาห้าปีนับแต่วันที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้ยุบพรรคผู้ถูกร้อง ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๙๘ หรือไม่

ประเด็นที่หนึ่ง มีเหตุยุบพรรคผู้ถูกร้อง ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๙๓ เนื่องจากไม่ดำเนินการตามมาตรา ๔๒ วรรคสอง และมาตรา ๘๒ หรือไม่

ข้อที่ต้องวินิจฉัยประการแรกมีว่า ผู้ถูกร้องได้ดำเนินการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๔๒ วรรคสอง หรือไม่

พิจารณาแล้วเห็นว่า ผู้ถูกร้องได้รับจัดแจ้งการจัดตั้งเป็นพรรคการเมือง เมื่อวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๔ ซึ่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๔๒ วรรคหนึ่ง บัญญัติให้หัวหน้าพรรคการเมืองจัดทำรายงานการดำเนินกิจการของพรรคการเมืองในรอบปีปฏิทินที่ผ่านมา ให้ถูกต้องตามความเป็นจริงตามวิธีการที่นายทะเบียนกำหนด และแจ้งให้นายทะเบียนทราบภายในเดือนมีนาคม ของทุกปี ผู้ถูกร้องจึงมีหน้าที่ต้องจัดทำรายงานการดำเนินกิจการของพรรคผู้ถูกร้องในรอบปี พ.ศ. ๒๕๕๔

และแจ้งให้ผู้ร้องทราบภายในวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๕๕ ก่อนถึงกำหนดเวลาที่จะต้องรายงานตามมาตรา ๔๒ วรรคหนึ่ง ผู้ร้องได้มีหนังสือแจ้งให้ผู้ถูกร้องจัดทำรายงานการดำเนินกิจการของพรรคผู้ถูกร้องในรอบปี พ.ศ. ๒๕๕๔ ให้ถูกต้องตามความเป็นจริง และแจ้งให้ผู้ร้องทราบภายในวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๕๕ แต่เมื่อสิ้นสุดระยะเวลาที่กฎหมายกำหนด ผู้ถูกร้องไม่ได้จัดส่งรายงานการดำเนินกิจการของพรรคผู้ถูกร้องในรอบปี พ.ศ. ๒๕๕๔ ผู้ร้องจึงอาศัยอำนาจตามมาตรา ๔๒ วรรคสอง แจ้งให้ผู้ถูกร้องจัดทำรายงานการดำเนินกิจการของพรรคผู้ถูกร้องในรอบปี พ.ศ. ๒๕๕๔ ภายในเวลาที่ผู้ร้องกำหนด แต่เมื่อครบกำหนดระยะเวลา ผู้ร้องไม่ได้รับรายงานการดำเนินกิจการของพรรคผู้ถูกร้องในรอบปี พ.ศ. ๒๕๕๔

ที่ผู้ถูกร้องโต้แย้งว่า ไม่เคยได้รับหนังสือแจ้งให้จัดทำรายงานการดำเนินกิจการของพรรคผู้ถูกร้องในรอบปี พ.ศ. ๒๕๕๔ ซึ่งหากได้รับหนังสือแจ้งดังกล่าว ผู้ถูกร้องก็ต้องดำเนินการจัดทำอย่างแน่นอน นั้น เห็นว่า ผู้ร้องได้แจ้งให้ผู้ถูกร้องรายงานการดำเนินกิจการของพรรคผู้ถูกร้องในรอบปี พ.ศ. ๒๕๕๔ และมีเจ้าหน้าที่ของพรรคผู้ถูกร้องได้รับไว้ ถือว่าผู้ถูกร้องได้รับหนังสือแจ้งของผู้ร้องโดยชอบด้วยกฎหมายแล้ว ประกอบกับผู้ถูกร้องมีหน้าที่ต้องจัดทำรายงานการดำเนินกิจการของพรรคผู้ถูกร้องในรอบปี พ.ศ. ๒๕๕๔ และต้องแจ้งต่อผู้ร้องภายในระยะเวลาตามที่กฎหมายกำหนด แต่ผู้ถูกร้องไม่จัดทำรายงานการดำเนินกิจการของพรรคผู้ถูกร้องให้ถูกต้องตามความเป็นจริง และยื่นต่อผู้ร้องภายในกำหนดระยะเวลาโดยไม่มีเหตุผลอันสมควร จึงถือว่าผู้ถูกร้องไม่ได้ดำเนินการตามมาตรา ๔๒ วรรคสอง กรณีจึงมีเหตุที่จะสั่งยุบพรรคผู้ถูกร้องตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๘๓

ข้อที่ต้องวินิจฉัยประการที่สองมีว่า ผู้ถูกร้องได้ดำเนินการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๘๒ หรือไม่

พิจารณาแล้วเห็นว่า ผู้ถูกร้องมีหน้าที่ต้องจัดทำรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพรรคผู้ถูกร้องในรอบปี พ.ศ. ๒๕๕๓ ให้ถูกต้องตามความเป็นจริง และแจ้งให้คณะกรรมการการเลือกตั้งทราบภายในวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๕๔ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๘๒ ผู้ถูกร้องได้ยื่นรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพรรคผู้ถูกร้องในรอบปี พ.ศ. ๒๕๕๓ แต่ผู้ร้องตรวจสอบพบว่า เอกสารและหลักฐานประกอบการใช้จ่ายเงินดังกล่าวไม่ครบถ้วน ผู้ร้องจึงอาศัยอำนาจตามมาตรา ๔๒ วรรคสอง แจ้งให้ผู้ถูกร้องชี้แจงและจัดส่งเอกสารและหลักฐานประกอบการใช้จ่ายเงินเพิ่มเติมและ/หรือคืนเงินภายในเวลาที่ผู้ร้องกำหนด แต่เมื่อครบกำหนดระยะเวลา ผู้ถูกร้องไม่ได้ชี้แจงเหตุผลและไม่จัดส่งเอกสารและหลักฐานประกอบการใช้จ่ายเพิ่มเติมให้ครบถ้วนหรือคืนเงินให้แก่ผู้ร้องแต่อย่างใด

สำหรับรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพรรคผู้ถูกร้องในรอบปี พ.ศ. ๒๕๕๔ ผู้ร้อง ได้มีหนังสือแจ้งให้ผู้ถูกร้องจัดทำและแจ้งให้คณะกรรมการการเลือกตั้งทราบภายในวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๕๕ แต่เมื่อสิ้นสุดระยะเวลาที่กฎหมายกำหนด ผู้ถูกร้องไม่ได้จัดส่งรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพรรคผู้ถูกร้องในรอบปี พ.ศ. ๒๕๕๔ ผู้ร้องจึงอาศัยอำนาจตามมาตรา ๔๒ วรรคสอง แจ้งให้ผู้ถูกร้องจัดทำภายในระยะเวลาที่กำหนด แต่เมื่อครบกำหนดระยะเวลา ผู้ร้องไม่ได้รับรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพรรคผู้ถูกร้องในรอบปี พ.ศ. ๒๕๕๔

แม้ว่าผู้ถูกร้องจะได้ยื่นคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาและคำแถลงการณ์ปิดคดี โดยอ้างเหตุผล เช่นเดียวกับกรณีที่ไม่ได้จัดทำรายงานการดำเนินกิจการของพรรคผู้ถูกร้องในรอบปี พ.ศ. ๒๕๕๔ และได้แย้งว่าในส่วน of รายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพรรคผู้ถูกร้องในรอบปี พ.ศ. ๒๕๕๓ ผู้ถูกร้องได้จัดส่งให้ผู้ร้องครบถ้วนแล้ว ส่วนเอกสารและหลักฐานใดที่ไม่ได้จัดส่งก็เป็นเพราะเอกสารได้สูญหายระหว่างการซ่อมแซมที่ทำการพรรค หรือระหว่างการขนย้ายเอกสารไปยังที่ทำการพรรคผู้ถูกร้องแห่งใหม่นั้น เห็นว่า ผู้ร้องได้แจ้งให้ผู้ถูกร้องรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพรรคผู้ถูกร้องในรอบปี พ.ศ. ๒๕๕๓ และในรอบปี พ.ศ. ๒๕๕๔ โดยในรอบปี พ.ศ. ๒๕๕๔ มีเจ้าหน้าที่ของพรรคผู้ถูกร้องได้รับไว้ โดยถือได้ว่า ผู้ถูกร้องได้รับหนังสือแจ้งของผู้ร้องโดยชอบด้วยกฎหมายแล้ว ประกอบกับผู้ถูกร้องมีหน้าที่ต้องดำเนินการจัดทำรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพรรคผู้ถูกร้องในรอบปี พ.ศ. ๒๕๕๓ และในรอบปี พ.ศ. ๒๕๕๔ ให้ถูกต้องตามความเป็นจริง และแจ้งต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งภายในระยะเวลาที่กฎหมายกำหนด เมื่อผู้ถูกร้องจัดทำรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพรรคผู้ถูกร้องในรอบปี พ.ศ. ๒๕๕๓ ไม่ถูกต้องตามความเป็นจริง และไม่จัดทำรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพรรคผู้ถูกร้องในรอบปี พ.ศ. ๒๕๕๔ ยื่นต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งภายในกำหนดระยะเวลาตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๘๒ โดยไม่มีเหตุผลอันสมควร กรณีจึงมีเหตุที่จะสั่งยุบพรรคผู้ถูกร้องตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๘๓

ประเด็นที่สอง ผู้ซึ่งเคยดำรงตำแหน่งกรรมการบริหารของพรรคผู้ถูกร้อง จะจัดแจ้งการจัดตั้งพรรคการเมืองขึ้นใหม่หรือเป็นกรรมการบริหารพรรคการเมือง หรือมีส่วนร่วมในการจัดแจ้งการจัดตั้งพรรคการเมืองขึ้นใหม่อีกไม่ได้ภายในกำหนดห้าปีนับแต่วันที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้ยุบพรรคผู้ถูกร้องตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๘๗ ได้หรือไม่

และหัวหน้าพรรคหรือกรรมการบริหารพรรคผู้ถูกร้องที่มีส่วนร่วม รู้เห็น หรือปล่อยปละละเลย หรือทราบถึงการกระทำดังกล่าวแล้วมิได้ยับยั้ง หรือแก้ไขการกระทำดังกล่าว จะต้องถูกเพิกถอน สิทธิเลือกตั้งมีกำหนดเวลาห้าปีนับแต่วันที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้ยุบพรรคผู้ถูกร้อง ตามพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๙๘ หรือไม่

ข้อที่ต้องวินิจฉัยประการแรกมีว่า ผู้ซึ่งเคยดำรงตำแหน่งกรรมการบริหารของพรรคผู้ถูกร้อง จะจัดแจ้งการจัดตั้งพรรคการเมืองขึ้นใหม่หรือเป็นกรรมการบริหารพรรคการเมือง หรือมีส่วนร่วม ในการจัดแจ้งการจัดตั้งพรรคการเมืองขึ้นใหม่อีกไม่ได้ภายในกำหนดห้าปีนับแต่วันที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่ง ให้ยุบพรรคผู้ถูกร้อง ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๙๗ ได้หรือไม่

พิจารณาแล้วเห็นว่า พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๙๗ บัญญัติว่า “ในกรณีที่พรรคการเมืองต้องยุบเพราะเหตุอันเนื่องมาจากการฝ่าฝืนมาตรา ๔๒ วรรคสอง หรือมาตรา ๘๒ หรือต้องยุบตามมาตรา ๙๔ ผู้ซึ่งเคยดำรงตำแหน่งกรรมการบริหาร ของพรรคการเมืองที่ถูกยุบไป จะจัดแจ้งการจัดตั้งพรรคการเมืองขึ้นใหม่หรือเป็นกรรมการบริหารพรรคการเมือง หรือมีส่วนร่วมในการจัดแจ้งการจัดตั้งพรรคการเมืองขึ้นใหม่อีกไม่ได้ ทั้งนี้ ภายในกำหนดห้าปีนับแต่ วันที่พรรคการเมืองนั้นต้องยุบไป” นั้น เป็นบทบัญญัติว่าด้วยผลของการฝ่าฝืนบทบัญญัติของกฎหมาย ซึ่งมีได้ให้อำนาจแก่ศาลรัฐธรรมนูญที่จะสั่งเป็นอย่างอื่น เมื่อมีเหตุให้พรรคผู้ถูกร้องต้องยุบไปด้วยเหตุที่ฝ่าฝืน มาตรา ๔๒ วรรคสอง และมาตรา ๘๒ แล้ว ศาลรัฐธรรมนูญต้องสั่งให้ผู้ซึ่งเคยดำรงตำแหน่ง กรรมการบริหารของพรรคผู้ถูกร้อง ตามประกาศนายทะเบียนพรรคการเมือง เรื่อง ตอบรับ การเปลี่ยนแปลงข้อบังคับพรรคและกรรมการบริหารพรรคอาสาสมัครภูมิ ฉบับลงวันที่ ๒๕ พฤษภาคม ๒๕๕๓ และประกาศนายทะเบียนพรรคการเมือง เรื่อง ตอบรับการเปลี่ยนแปลงคณะกรรมการบริหารพรรคอาสาสมัครภูมิ ฉบับลงวันที่ ๑๔ ตุลาคม ๒๕๕๔ จะจัดแจ้งการจัดตั้งพรรคการเมืองขึ้นใหม่หรือเป็นกรรมการ บริหารพรรคการเมือง หรือมีส่วนร่วมในการจัดแจ้งการจัดตั้งพรรคการเมืองขึ้นใหม่อีกไม่ได้ ทั้งนี้ ภายในกำหนดห้าปีนับแต่วันที่พรรคการเมืองนั้นต้องยุบไป

ข้อที่ต้องวินิจฉัยประการที่สองมีว่า หัวหน้าพรรคหรือกรรมการบริหารพรรคผู้ถูกร้องที่มีส่วนร่วม รู้เห็น หรือปล่อยปละละเลย หรือทราบถึงการกระทำดังกล่าวแล้วมิได้ยับยั้ง หรือแก้ไขการกระทำดังกล่าว

จะต้องถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งมีกำหนดเวลาห้าปีนับแต่วันที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้ยุบพรรคผู้ถูกร้อง ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๙๘ หรือไม่

พิจารณาแล้วเห็นว่า พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๙๘ บัญญัติว่า “ในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคการเมืองใดเพราะเหตุอันเนื่องมาจากการฝ่าฝืนมาตรา ๘๒ หรือเหตุตามมาตรา ๙๔ และปรากฏหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าหัวหน้าพรรคการเมือง หรือกรรมการบริหารพรรคการเมืองผู้ใดมีส่วนร่วม รู้เห็น หรือปล่อยปละละเลย หรือทราบถึงการกระทำความผิดแล้วมิได้ยับยั้ง หรือแก้ไขการกระทำความผิด ให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของหัวหน้าพรรคการเมืองและกรรมการบริหารพรรคการเมืองนั้น มีกำหนดเวลาห้าปีนับแต่วันที่คำสั่งให้ยุบพรรคการเมือง” ด้วยเหตุนี้ ผู้ถูกร้องจึงมีหน้าที่ต้องจัดทำรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพรรคการเมืองในรอบปีปฏิทินให้เป็นไปตามมาตรา ๘๒ โดยการรายงานการใช้จ่ายเงินจะต้องกระทำโดยหัวหน้าพรรคและกรรมการบริหารพรรค ซึ่งมีอำนาจหน้าที่ในการดำเนินกิจการของพรรค เพื่อให้เป็นไปตามมาตรา ๑๗ วรรคหนึ่ง ที่บัญญัติว่า “ให้คณะกรรมการบริหารพรรคการเมือง มีอำนาจหน้าที่ในการดำเนินกิจการของพรรคการเมืองให้เป็นไปตามรัฐธรรมนูญ กฎหมาย นโยบายพรรคการเมือง ข้อบังคับพรรคการเมือง และมติของที่ประชุมใหญ่ของพรรคการเมืองด้วยความรอบคอบ ระมัดระวัง และซื่อสัตย์สุจริตเพื่อประโยชน์ของประเทศและประชาชน และต้องส่งเสริมความเป็นประชาธิปไตยในพรรคการเมือง” เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่า ผู้ถูกร้องรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพรรคผู้ถูกร้องในรอบปี พ.ศ. ๒๕๕๓ ไม่ครบถ้วน โดยเป็นการรายงานที่ไม่ถูกต้องตามความเป็นจริง และไม่รายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพรรคผู้ถูกร้องในรอบปี พ.ศ. ๒๕๕๔ โดยไม่มีเหตุผลอันสมควร ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๘๒ ประกอบ มาตรา ๔๒ วรรคสอง กรณีจึงถือได้ว่า หัวหน้าพรรคและกรรมการบริหารพรรคผู้ถูกร้องมีส่วนร่วม รู้เห็น หรือปล่อยปละละเลย หรือทราบถึงการกระทำความผิดแล้วมิได้ยับยั้ง หรือแก้ไขการกระทำเกี่ยวกับการไม่รายงานดังกล่าว จึงมีคำสั่งให้เพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของหัวหน้าพรรคและกรรมการบริหารพรรคผู้ถูกร้อง ตามประกาศนายทะเบียนพรรคการเมือง เรื่อง ตอบรับการเปลี่ยนแปลงข้อบังคับพรรคและกรรมการบริหารพรรคอาสาตฤภูมิ ฉบับลงวันที่ ๒๕ พฤษภาคม ๒๕๕๓ และประกาศนายทะเบียนพรรคการเมือง เรื่อง ตอบรับการเปลี่ยนแปลงคณะกรรมการบริหารพรรคอาสาตฤภูมิ ฉบับลงวันที่ ๑๔ ตุลาคม ๒๕๕๔ มีกำหนดเวลาห้าปีนับแต่วันที่คำสั่งให้ยุบพรรคผู้ถูกร้อง

อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงมีคำสั่งให้ยุบพรรคพลังแผ่นดินไทย (พรรคอาสาสมัคร) ผู้ถูกร้อง ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๙๓ ประกอบ มาตรา ๔๒ วรรคสอง และมาตรา ๘๒ และให้ผู้ซึ่งเคยดำรงตำแหน่งกรรมการบริหารของพรรคผู้ถูกร้อง ตามประกาศนายทะเบียนพรรคการเมือง เรื่อง ตอบรับการเปลี่ยนแปลงข้อบังคับพรรคและกรรมการ บริหารพรรคอาสาสมัคร ฉบับลงวันที่ ๒๕ พฤษภาคม ๒๕๕๓ และประกาศนายทะเบียนพรรคการเมือง เรื่อง ตอบรับการเปลี่ยนแปลงคณะกรรมการบริหารพรรคอาสาสมัคร ฉบับลงวันที่ ๑๔ ตุลาคม ๒๕๕๔ จะจัดแจ้งการจัดตั้งพรรคการเมืองขึ้นใหม่หรือเป็นกรรมการบริหารพรรคการเมือง หรือมีส่วนร่วมในการจัดแจ้ง การจัดตั้งพรรคการเมืองขึ้นใหม่อีกไม่ได้ภายในกำหนดห้าปีนับแต่วันที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้ยุบพรรคผู้ถูกร้อง ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๙๗ และเพิกถอน สิทธิเลือกตั้งหัวหน้าพรรคและกรรมการบริหารพรรคผู้ถูกร้อง ตามประกาศนายทะเบียนพรรคการเมือง ดังกล่าวข้างต้น มีกำหนดเวลาห้าปีนับแต่วันที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้ยุบพรรคผู้ถูกร้อง ตามพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๙๘

นายสันต์ สร้อยพิสุทธิ์	ประธานศาลรัฐธรรมนูญ
นายจรูญ ภัคดีธนากุล	ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ
นายจรูญ อินทจาร	ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ
นายเฉลิมพล เอกอรุณ	ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ
นายชัช ชลวร	ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ
นายณรงค์ มาประณีต	ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ
นายบุญส่ง กุลบุปผา	ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ
นายสุพจน์ ไข่มุกด์	ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ
นายอุดมศักดิ์ นิติมนตรี	ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ